

Financiële gevolgen van verweduwing

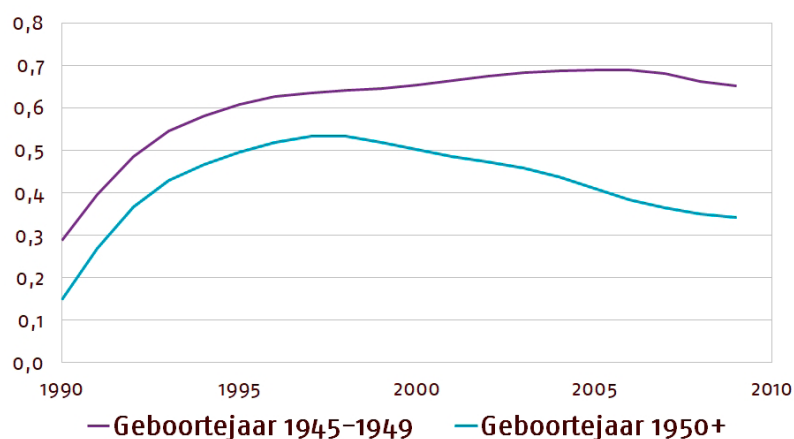
“Verdere versoering publiek nabestaandenpensioen kan leiden tot forse inkomensterugval”

Jeroen van der Vaart¹, Rob Alessie¹ en Raun van Ooijen^{1,2} – ¹RUG; ²UMCG

De noodzaak van een publieke nabestaandenuitkering staat ter discussie doordat steeds meer vrouwen werken en omdat er meer mogelijkheden zijn om een verzekering tegen inkomensverlies af te sluiten. In dit onderzoek staat de inkomensterugval bij verweduwing voor verschillende groepen centraal. In hoeverre zijn zij in staat om dit zelf op te vangen? We analyseren de versoering van nabestaandenuitkeringen door de invoering van de Algemene nabestaandenwet (ANW) in 1996 en de gevolgen hiervan gezien het pensioenakkoord.

Bevindingen op hoofdlijnen

- De versoering van de publieke nabestaandenuitkering in 1996 heeft geleid tot een sterke inkomensterugval bij verweduwing. De levensstandaard van vrouwen met een hoog besteedbaar huishoudensinkomen vóór verweduwing gaat er het meest op achteruit na de hervorming: zo'n 40%. Ook voor vrouwen met de laagste inkomens is de publieke nabestaandenuitkering vaak onvoldoende om de levensstandaard te behouden, zij gaan er zo'n 16% op achteruit.
- Het inkomen van mannen daalt ook, maar zij gaan er nog altijd zo'n 1 tot 2% in levensstandaard op vooruit.

Figuur: Fractie verweduwden met een publieke nabestaandenuitkering. De in 1959 ingevoerde publieke nabestaandenuitkering beschermt verweduwde vrouwen tegen armoede. Door een uitspraak van de rechter konden mannen vanaf 1988 ook gebruik maken van de regeling en nam het gebruik toe. De regeling werd in 1996 versoerd (voor mensen geboren na 1949) door het invoeren van een inkomensstoets en het uitsluiten van veertigplussers die kunnen werken. Het gebruik nam daardoor af.

Kernboodschap voor de sector

- Beleidsmakers kunnen overwegen om de nabestaandenuitkering vanuit de eerste en tweede pijler te integreren, bijvoorbeeld een uitkering voor drie tot vijf jaar van 70% van het inkomen van de overleden partner en 100% in het geval van minderjarige kinderen.
- Door de uitkering te baseren op het huishoudensinkomen vóór verweduwing wordt arbeidsparticipatie bevorderd en een tijdelijke uitkering zorgt voor prikkels om meer te gaan werken.

Meer weten? Lees het paper **'Financiële gevolgen van verweduwing: Evidentie van een versoering van de publieke nabestaandenuitkering in Nederland'** (Engelstalig)